

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

03 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie și Cobzac Elena,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Cojocar Rodica în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2019 și sentinței Judecătorei Bălți (sediul Sîngerei) din 23 august 2019, în cauza penală în privința lui

Burlaciuc Artiom Xxx, născut la xxx, originar din xxx și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.07.2019 - 23.08.2019;

Instanță de apel: 08.10.2019 - 18.12.2019;

Instanță de recurs: 25.03.2020 - 03.06.2020.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți (sediul Sîngerei) din 23 august 2019, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală*, Burlaciuc Artiom a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.art.42, alin.(2), 46, 188, alin.(3), lit. b), c) Cod penal, la 7 ani de închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

S-a încasat de la Burlaciuc Artiom, Cernei Evsei, Lucasevici Vasile, Țurcan Xxx, în mod solidar, în beneficiul lui Mocanu Mihail, sumă de 9 105,91 (nouă mii una sută cinci lei 91 bani) lei cu titlu de cheltuieli pentru tratament și suma de 1 080 (una mie optzeci) lei cu titlu de prejudiciu material.

S-a încasat de la Burlaciuc Artiom în beneficiul lui Mocanu Mihail suma de 3 750 (trei mii șapte sute cinzeci) lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat de la Burlaciuc Artiom în beneficiul Elenei Mocanu suma de 2 500 (două mii cinci sute) lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat de la Burlaciuc Artiom, Cernei Evsei, Lucasevici Vasile, Țurcan Xxx, în mod solidar, în beneficiul statului suma de 13 560 (treisprezece mii cinci sute șase zeci) lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Prin aceeași sentință a fost condamnați Cernei Evsei, Lucasevici Vasile, Țurcan Xxx, însă în privința acestora hotărârile judecătorești cu recurs ordinar nu se contestă.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Burlaciuc Artiom urmărind scopul obținerii de profit ilicit, manifestat prin dobândirea bunurilor altei persoane prin atac, făcând parte din gruparea criminală în componența lui Țurcan Xxx, Lucasevici Vasile și Cernei Evsei, ce reprezenta o reuniune stabilă de persoane formată în vederea comiterii uneia sau mai multor infracțiuni pe teritoriul Republicii Moldova, în noaptea de 22 februarie 2019 spre 23 februarie 2019, a săvârșit infracțiunea de tâlhărie în următoarele circumstanțe:

Astfel, Lucasevici Vasile, ispășindu-și pedeapsa cu închisoarea în Penitenciarul nr.6 Soroca, de comun și prin înțelegere prealabilă cu Țurcan Xxx care își ispășea pedeapsa cu închisoarea în Penitenciarul nr.11 Bălți, în perioada 22 februarie 2019 până la 23 februarie 2019, intenționat, urmărind scopul de profit și de dobândire a bunurilor soților Mocanu Mihail și Mocanu Elena prin atac, au organizat și elaborat un plan bine determinat, iar în scopul realizării acestuia i-au atras pe locuitorii mun. Bălți, Burlaciuc Artiom și Cernei Evsei, creând astfel un grup criminal organizat, în cadrul căruia Lucasevici Vasile și Țurcan Xxx aveau rolul de organizare și coordonare a activității infracționale a grupului, iar lui Burlaciuc Artiom și Cernei Evsei, revenindu-le rolul de autori nemijlociți ai infracțiunilor.

La 22.02.2019 începând cu ora 20³⁰ și până la data de 23.02.2019 aproximativ ora 00³⁰, Lucasevici Vasile și Țurcan Xxx acționând în calitate de organizatori, intenționat, urmărind realizarea unui scop infracțional unic și a planului elaborat, prin înțelegere prealabilă și de comun acord cu locuitorii mun. Bălți, Burlaciuc Artiom și Cernei Evsei, prin intermediul telefoanelor mobile, au dirijat acțiunile ultimilor doi explicându-le itinerarul de deplasare și locul de amplasare a domiciliului soților Mocanu Mihail și Mocanu Elena din s. Rădoaia, raionul Sîngerei, asupra cărora urma să fie comis atacul.

În continuarea acțiunilor sale, Burlaciuc Artiom și Cernei Evsei, la data de 23.02.2019, aproximativ la ora 00³⁰, având fețele acoperite cu niște batiste, au pătruns în ograda gospodăriei soților Mocanu Mihail și Mocanu Elena din xxx, după care au bătut în geam, astfel determinându-l pe Mocanu Mihail să descuie ușa și să iasă din casă, moment în care, ei l-au atacat, cu o bătă din lemn în regiunea capului. Astfel, în vederea determinării obținerii mijloacelor financiare de la proprietari și sustragerii lor, Burlaciuc Artiom au pătruns în locuință și folosind o bătă din lemn, o armă cu țeavă lisă de model neidentificat ce se afla în domiciliul soților Mocanu, precum cu pumnii și picioarele, le-au aplicat lui Mocanu Elena și Mocanu Mihail lovituri peste diferite părți ale corpului, concomitent cu aceasta solicitându-le transmiterea mijloacelor bănești de care dispuneau.

Totodată, urmărind scopul depistării și sustragerii mijloacelor bănești, au percheziționat locuința soților Mocanu Mihail și Mocanu Elena, fapt în urma căruia "au sustras în mod deschis o armă de vânătoare cu țeavă lisă, de model neidentificat, în valoare de 800 lei, fapt prin care, i-au cauzat proprietarilor un prejudiciu material considerabil.

Potrivit raportului de expertiză judiciară suplimentară nr.201910D0321 din 19.07.2019, ca urmare a acțiunilor ilegale a lui Burlaciuc Artiom, Cernei Evsei și dirijate de către Lucasevici Vasile și Turcan Xxx, cetățeanului Mocanu Mihail i-au fost cauzate vătămări corporale GRAVE, exprimate prin traumatism craniu-

cerebral acut închis manifestat prin contuzie cerebrală a lobului occipital pe dreapta, plăgi contuze în regiunea frontală și a ochiului drept, multiple hemoragii pe retină ce s-a complicat cu o scădere considerabilă a acuității vizuale, care au fost produse prin acțiunea traumatică cu obiect(e) contondent (-e), posibil în timpul și circumstanțiale indicate.

La fel, potrivit raportului de expertiză judiciară nr.201928D0062 din 05.03.2019, ca urmare a acțiunilor ilegale a acelorași persoane, cetățencei Mocanu Elena i-au fost cauzate vătămări corporale UȘOARE, exprimate prin traumă craniu-cerebrală închisă, cu comoție cerebrală, plagă contuză a regiunii frontale, echimoze palpebrale și a feței, care au fost cauzate posibil în termenul și circumstanțele indicate de la lovirea cu un corp, obiect dur-contondent, ce a cauzat o dereglare a sănătății de scurtă durată.

Acțiunile lui Burlaciuc Artiom au fost încadrate în baza ar.art.42 alin.(2), 46, 188 alin.(3) lit. b), c) Cod penal, conform indicilor - participarea în calitate de autor la săvârșirea infracțiunii de tâlhărie, a atacului asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de aplicarea violenței periculoasă pentru viața și sănătatea sau sănătatea persoanei agresate, comisă de două sau mai multe persoane, de o persoană mascată, prin pătrundere în locuință, cu aplicarea armei și cu cauzarea daunei în proporții considerabile, săvârșite de către un grup criminal organizat, cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății.

3. Inculpatul, a contestat cu apel sentința, solicitând aplicarea unei pedepse mai blânde și anume: 3 ani și 6 luni să fie dispusă executarea reală, iar cealaltă parte a pedepsei să fie suspendată condiționat. Și-a exprimat dezacordul privitor la cuantumul încasat în beneficiul părții vătămate cu titlu de prejudiciu cauzat prin infracțiune.

În motivarea cererii de apel a invocat că, și-a întemeiat o familie și are un copil minor la întreținere. De asemenea a indicat, că starea sănătății mamei s-a înrăutățit în legătură cu condamnarea sa

4. Prin decizia Colegiului penal Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2019, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, instanța de fond corect a notat, că pedeapsa prevăzută la art.art.42, alin.(2), 46, 188 alin.(3) lit. b), c) Cod penal este cu închisoarea de la 10 ani la 12 ani și raportând mărimea pedepsei prin prisma art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, a stabilit limitele pedepsei prevăzute la art.art.42, alin.(2), 46, 188 alin.(3) lit. b), c) Cod penal cu care a putut opera la stabilirea pedepsei, de la 6 ani și 8 luni la 8 ani închisoare.

Instanța de apel a evidențiat că, la stabilirea pedepsei instanța de fond a luat în considerație personalitatea inculpatului, faptul că a recunoscut vina, este predispus la recuperarea prejudiciului, însă până la moment nu la reparat, dar și faptul că infracțiunea este comisă de un grup criminal organizat, ajungând la concluzia că corectarea și corijarea inculpatului se va putea realiza numai prin izolarea acestuia de societate.

Instanța de apel a considerat că, invocarea apelantului privind posibilitatea aplicării prevederilor art.90¹ Cod penal, este lipsită de temei, or, cu toate că, aparent ar fi aplicabile prevederile nominalizate, totuși s-a reținut, că infracțiunea a fost comisă de un grup criminal organizat, asupra a două persoane, fiindu-le

provocate inclusiv vătămări corporale grave, iar paguba nu le-a fost reparată.

În contextul dat, instanța de apel a indicat că, este prerogativa instanței de a decide oportunitatea aplicării prevederilor art.90¹ Cod penal și nu obligația acesteia, la caz, ținând-se cont de toate circumstanțele expuse supra, s-a concluzionează necesitatea aplicării pedepsei penale în limitele generale, mai mult ca atât, că instanța de fond s-a axat la limita de jos a pedepsei, reduse prin prisma art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de apel a notat că, art.61 alin.(2) Cod penal, *pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.*

Prin prisma celor stipulate de legislator în cuprinsul normei pre citate, instanța de apel a considerat că la caz, atingerea scopurilor menționate: de restabilire a echității, de corectare a inculpatului, de prevenire a comiterii altor infracțiuni, va fi posibilă prin aplicarea față de Burlaciuc Artiom a pedepsei sub formă de închisoare, în limite generale, cu executarea ei reală. Pedepsa astfel cum a fost individualizată de către prima instanță răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art.61 Cod penal, quantumul acesteia este dozată corespunzător, fiind practic la limita minimă admisibilă, iar față de natura și gravitatea faptei comise, a circumstanțelor reale de săvârșire a acesteia, pedeapsa aplicată inculpatului Burlaciuc Artiom este aptă să conducă la realizarea scopurilor sancțiunii.

Faptele invocate de apelantul-inculpat în susținerea poziției sale precum că, și-a întemeiat o familie, având și un copil minor la întreținere și că, starea sănătății mamei s-a înrăutățit în legătură cu condamnarea sa, nu sunt de putere să combată argumentele expuse supra, or, nu prevalează scopului pedepsei penale în coraport cu circumstanțele reținute de instanța de fond și verificate de instanța de apel la individualizarea pedepsei penale.

Din motivele expuse supra, criticile aduse de către apelant în ceea ce privește asprimea pedepsei aplicate prin sentință inculpatului Burlaciuc Artiom, instanța de apel le-a apreciat ca nefondate, or, la aplicarea pedepsei penale, instanța de judecată s-a conformat prevederilor legii care reglementează procesul de stabilire și individualizare a pedepsei, motivându-și suficient soluția luată.

Cât privește dezacordul inculpatului Burlaciuc Artiom cu quantumul prejudiciului cauzat prin infracțiune părților vătămate stabilit de instanța de fond, instanța de apel, a considerat declarativ și nefondat, or, ultimul nu și-a motivat alegația sa sub acest aspect, pe când prima instanță, corect a reținut, că urmare a acțiunilor inculpaților a avut de suferit partea vătămată Mocanu Mihail, iar quantumul sumei de 9 105, 91 lei constituie tratamentul ambilor soți, ei fiind de acord să fie încasat în beneficiul lui Mocanu Mihail, instanța dispunând încasarea în mod solidar de la inculpați. Instanța de apel a considerat, că corect a fost dispusă și încasarea în mod solidar de la inculpați a sumei de 1 080 lei, prejudiciu cauzat prin deteriorarea telefonului staționar și armei de vânătoare.

Cu referire la prejudiciul moral, de asemenea corect s-a statuat, încasarea în beneficiul părți vătămate Mocanu Elenei de la inculpați, a câte 2 500 lei, iar în

beneficiul părții vătămate Mocanu Mihail, a câte 3 750 lei , s-a ținut cont inclusiv de suferințele fizice la care au fost supuși aceștia în urma infracțiunii.

5. Avocatul Cojocar Rodica în numele inculpatului, în temeiul pct.6), 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs hotărârile adoptate, solicitând casarea acestora în partea pedepse și stabilirea unei pedepse mai blânde.

În motivarea recursului declarat, autorul a indicat că atât instanța de fond cât și cea de Apel la individualizarea pedepsei inculpatului, nu a ținut cont în mod obiectiv de prevederile art.75 Cod penal. Atât în cadrul ședinței de judecată cât, cât și la faza de examinare a cauzei penale, inculpatul recunoscând vina, a pledat pentru o pedeapsă mai blândă.

În atare circumstanțe consideră că, este posibilă reeducarea făptuitorului prin metode non privative de libertate, așa cum Burlaciuc Artiom este unicul întreținător al familiei, are la întreținere un copil minor și mamă care este grav bolnavă.

A invocat că, Curtea Europeană, în cauza „Prince Hans-Adam II de Liechtenstein c/ Allemagne din 12.07.2001”, a menționat ca statele semnatare și-au asumat obligații de natura sa asigure ca drepturile garantate de Convenție sa fie concrete și efective, nu teoretice și iluzorii, iar cele cuprinse în art.6 au tocmai acest scop: efectivitatea dreptului la un proces echitabil, impunându-se statelor o obligație de rezultat: adoptarea în ordinea juridică internă a măsurilor corespunzătoare și a mijloacelor necesare, realizării acestei obligații.

6. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de către avocatul Cojocar Rodica în numele inculpatului, solicitând inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că, acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să decidă asupra inadmisibilității recursului în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit textului recursului, recurentul invocă drept temeiuri de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, exprimându-și dezacordul cu pedeapsa stabilită de instanțele de fond.

Analizând temeiurile respective în raport cu motivele invocate, Colegiul penal constată că acestea nu și-au găsit confirmare.

Totodată, Colegiul reține că autorul recursului este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, dar critică hotărârea instanței de fond referitor la pedeapsa stabilită lui Burlaciuc Artiom, considerând că este posibilă reeducarea făptuitorului prin metode non privative de libertate.

Examinând argumentele recursului prin prisma circumstanțelor cauzei și prevederilor legale pertinente, instanța de recurs le consideră neîntemeiate.

La acest capitol Colegiul penal relevă că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Potrivit art.75 alin.(1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Complementar, potrivit principiului umanismului, legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului.

Închisoarea este una dintre cele mai severe pedepse și se aplică doar în cazurile când corectarea și reeducarea inculpatului nu este posibilă fără izolarea lui de societate.

În această ordine de idei, la stabilirea pedepsei lui Burlaciuc Artiom, instanțele de fond au ținut seama pe deplin de principiile de aplicare, prevăzute de art.art.7, 61 Cod penal și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite, stipulate în **art.75** Cod penal, de toate circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunii, care face parte din categoria celor grave, de caracteristica pozitivă de la locul de trai, a luat în considerație personalitatea inculpatului, faptul că a recunoscut vina, este predispus la recuperarea prejudiciului, însă până la moment nu la reparat, dar și faptul că infracțiunea este comisă de un grup criminal organizat, care au relevanță pentru cauză, corect au conchis că stabilirea față de acesta a pedepsei de 7 ani închisoare este echitabilă, și că aceasta poate să își atingă scopul de restabilire a echității sociale, corijare și reeducare a inculpatului.

Totodată, Colegiul penal menționează că, instanțele de fond la emiterea hotărârilor, au ținut cont și de prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, care stipulează că în caz de aplicare a pedepsei închisorii inculpatul beneficiază de reducerea cu 1/3 din maximumul și din minimumul prevăzut de sancțiune, fiind stabilite noi limite cu care a operat instanța de judecată la stabilirea pedepsei.

Astfel, instanțele de fond au respectat principiile generale de stabilire a pedepsei, concluziile cărora corespund circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind aplicată în limitele legii și individualizată conform prevederilor legale.

Instanța de recurs apreciază drept neîntemeiate argumentele recurentului precum că, în privința inculpatului urmează a fi stabilită o pedeapsă mai blândă cu

aplicarea unei pedepse non privativă de libertate. Din materialele cauzei penale, nu rezultă existența unor circumstanțe excepționale. Alegațiile inculpatului că, este unicul întreținător al familiei, are la întreținere un copil minor și mama este grav bolnavă, nu combat argumentele expuse supra, care ar determina instanța de recurs să aplice în privința lui Burlaciuc Artiom prevederile art.79 Cod penal.

În consecință, Colegiul penal opinează că argumentele punctate în cererea de recurs privind greșita individualizare a pedepsei nu sunt incidente cauzei deferite judecării, instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, pedeapsa aplicată inculpatului fiind individualizată corect, echitabilă și în concordanță cu scopul pedepsei penale - de a preveni săvârșirea de noi infracțiuni de către inculpat și alte persoane, fapt ce determină incontestabil concluzia de inadmisibilitate a recursului ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Cojocar Rodica în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2019, în cauza penală în privința lui *Burlaciuc Artiom Xxx*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 31 iulie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena